

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 29.

V Ljubljani, v torek 6. februarija 1894.

Letnik XXII

Politika in prižnica.

Politika in prižnica! Ne moremo si misliti sedaj, v veku pojemajočega, za obstanek svoj strastno borečega se liberalizma bolj kočljivega pa tudi ne bolj perečega vprašanja. Vera, cerkev, prižnica in — politika! To so pač na veke nezdružljivi pojmi! Tako trdijo liberalci brez izjeme, in tudi nekateri katoličani, ki ne vidijo jasno namena in naloge cerkve. Njim je prižnica stroj — toda prestava bi tu le škodila — prižnica jim je „eine mit einem Kirchenbeamten ausgestaffelte Erregungs- und Bezweckungs-Maschine religiöser Gefühle“.

Bilo je leta 1850, ko je te krilate besede zapisal duhoviti dr. Sebastijan Brunner, mož, kateri je neizmerno pripomogel, da se je zopet okrepil katoliški duh v Avstriji.

Pridigoval je tačas na Dunaju glasoviti dr. Emanuel Veith.

Prevrat 1848. l. našel je avstrijsko katoličanstvo po dolgotrajni vladni jozefinizma popolnoma obnemoglo. Liberalizem in njega sorodnik racionalizem pričela sta neomejeno vladati duhovom. Versko prepričanje pa se je bolj in bolj umikalo predrznim napadom liberalnih časnikarjev, ponajveč one vrste državljani, katerim je še le 1848. leto dalo popolno svobodo.

Zlorabljali so jo seveda kar najhitreje.

Pridige učenega Veitha, ki je s svojo sijajno zgovernostjo tisoče ljudstva vabil v cerkev, liberalni gospódi umevno niso bile po všeči. Ko je nekoč izrekel trditev, da krščanstvo ni sovražno napredku, zagnali so nekateri, nalašč v ta namen prisotni mladici v cerkvi vrišč in hrup.

Liberalno časopisje pa ni karalo razgrajalcev, pač pa je očitalo Veithu, da tira politiko na prižnico!

Brunnerju, tedaj vredniku „Wiener Kirchenzeitung-e“, dalo je to povod, da je obelodanil brošuro: „Kanzel und Politik“.

Vsebinsko te bistroumno pisane knjižice označujejo najboljše sledeči markantni stavki:

„Časopisje sedaj velewa, kaj naj cerkev uči, kaj ne. Na ta način časopisje oklepa v okove prosto besedo na cerkveni stolici, ono časopisje, ki si je komaj priborilo prostost besede. Kaj naj se raz leco pripoveduje, kaj ne, to pokazali so najizvrstnejši krščanski govorniki vseh stoletij. Kedar se je potojilo kako gibanje ljudstev, tačas ti cerkveni učitelji niso plahi in molčeči šli mimo, temuč govorili so, in po pravici: po pravici njihovega poslanstva, katerega jim oni vzeti ne morejo, ki jim ga dali niso“.

Tudi v vezani besedi spregovoril je Brunner o tem vprašanju in sicer v originalni pesmi „Schreiberknechte“:

Sucht ihr echte Kirchenfeinde
Sucht sie bei den Geistesfeinden,
Die nur jene Frommen dulden,
Welche still in ihrer Kammer
Beten, seufzen, weinen, klagen
Ueber der Verführung Jammer;
Die sich aber höchlich ärgern,
Wenn Propheten sich erheben,
Welche unerschrocken Zeugnis
Für die Wahrheit Christi geben.

Motreč tedanje dunajske razmere, mora si človek nehoté reči: Tout comme chez nous.

Samo dal Bog, da bi se tudi pri nas obrnilo v tem oziru tako korenito na bolje, kot se je obrnilo na Dunaju. Tam je pred nedavnim časom knez Liechtenstein rekel na shodu krščansko-socijalnega društva:

„Vera ni privatna stvar, njeni žarki razsvetljevati morajo obrtno in delavsko gibanje in vse pravne

razmere; idejali, izvirajoči iz nje, uresničiti morajo se v državnih zakonih.“

Smoter ta doseči se dá le, ako je ljudstvo poučeno o vladajočih časovnih idejah in njih odnošaju napram krščanstvu.

Krščanstvo samo nastopilo je koj v početku svojem eminentno politično.

Kateri duhoven more danes bolj politično pridigovati, kot je n. pr. pridigoval apostol narodov, Pavel, razlagajoč v Atenah nauk, da so vsi ljudje božjega rodu, torej enaki? Ali ni s tem naukom napovedal v ime krščanstva boj vsem tedanjim socijalno-političnim razmeram, temeljujočim na suženstvu?

In vspeh?

Zmagalo je krščanstvo, in zmagalo bode, upamo, tudi danes.

Iz sabora hrvatskega.

Iz Zagreba 30. jan.

(Konec.)

Glavne spremembe stare vseučilišne postave pa se tičejo vrejenja plač vseučilišnih profesorjev in takozvane šolnine. Le-ta poslednja bode odstranjena in vlada si je pridržala pravo, da dijake ona osvoboda plačanja. Zato pa se vredijo plače vseučilišnih profesorjev po VI. plačilnem redu. Redni vseučilišni profesor dobi tedaj plače 2600—3000 gld. in tej plači odosno stanarino. Odmerjena plača ostane za redne profesorje stalna, dočim dobé izvanredni profesorji plačo VII. plačilnega reda ter petletnice po 200 gld.

Docenti pa dobé nagrado po številu ur, ki so jih odmerili za svoja predavanja. Za docente je gotovo premalo storjeno. Če hoče imeti vseučilišče vrstne profesorje, mora se zanje poskrbeti le na ta

LISTEK

Predpustu slóvo!

Gospod vrednik!

Novo leto je vselej polno miru in sprave političnim listom. Celó najradikalnejši listi pišejo o tem času „koledovanja“ naslove svojim člankom: „Mir ljudem na zemlji!“ Kaj se hoče? Boj za obstanek potisne vse idejale v ozadje.

Toda davno so že minuli novoletni prazniki, nastopila je „jeguljasta doba“ in zavlada je „glacé-katoličanstvo“. V takih zanimivih časih je tudi Vašemu staremu znancu burja raznetila možgane in zato ne more lahko ohraniti „dušne svobode s potrpežljivostjo in ravnodušnostjo“. Toda — predpustu slóvo!

Stari znanec iz šolskih let, Pavel Kurbelj, ti me potolaži v teh sentimentalnih časih slovenskega Parnasa! Kako že pójesh?

„Srečen je ta pustni čas,
Tu more veidit vsak,
Vsi ljudje vživajo špas
Bod' bogat al' siromak:
Muzike se glasijo
Po mestah jen vašeh,
Trebuha se pasejo
Nu širjo po gosteh.“

Pač prikladen kuplet za čitalniške deske! Tiste vrste ljubljanska gospóda, ki je zahajala v starem gledališču na najvišjo galerijo, dejala bi: „No, to je vsaj za smeh!“

Včasih je bil predpust večjega pomena, kakor zdaj. Poroke so se vršile malone vse predpustom in mej letom so se možili in ženili navadno le tisti, katerim se je mudilo. Pa tudi vse drugače je bilo na svatovščinah. Koliko šeg, o katerih zdaj ne vémo dosti! Trajale so gostije od ponedeljka do petka! Stari ljudje so še malo prespali, in želoдец je zopet lahko opravljal svoj posel. Mladi ljudje pa so pazili bolj na ples in burke, kakor na jed in pijačo, in tako preganjali polni želoдец.

Zdaj pa se svatje zadovolje že z jednim litrom žganja in tremi hlebi kruha, kakor ste poročali nedavno v svojem listu. Kake veselice so se včasih napravljale, a zdaj se prirejajo veselice le bolj v ožjih krogih po gostilnah, končujoč se z običajnim „krokom“ in še običajnejšim „mačkovecem“.

Letošnji predpust se mi je zdel v tem oziru še posebno „suh“. Vabilo na „pustna krofe“, na „špehovko“, ali „plesni venček“ se še dožene, — kar je več, je že redko, in kmalu bode „Sokolova maškarada“ v Ljubljani še jedini spomin na „mlada leta“.

Naše čitalnice so se preživele, nedostaje jim netilnega ognja, in ako se ne preosnujejo, životarile

bodo in ugašale. Na Kranjskem jim bode že treba še kakega drugega duha vdihniti, kakor „absolutno narodnega“. V nekem kraju so že hoteli osnovati celó mejnarodno čitalnico, a vendar so se doslej zavledli še toliko svojega absolutnega narodnjaštva, da načeloma niso pripoznali te toliko začrnene internacionalne.

A propos! Kmalu bi bilo treba iti na izprehod! Pomagaj mi torej zopet ti, Pavel Kurbelj, iz zadrege!

„Smešne gvanje vidimo,
Vso sort' obrazu tud'
Norč' napruti pridimo,
Men'mo, de je gospud;
Eden je tak ku hudič,
S' peklenko grebelco,
Drug je podoben berič'
S' njegovo veteranco.“

Te verze je pač kranjski Pavel iztuhtal na kaki maškaradi! Kdo bi utegnil misliti, da imajo maškarade, „plesni venčki“, in kar je še drugih takih predpustnih zabav, samo slabe strani, in še celó Preširnov „učenec“ se je togotil nad predpustom:

„Oj predpust, ti čas presneti,
Da bi več ne prišel v drugo!“

Res, da požré ta paganska pošast mnogo denarja, časa, mirne vesti itd., a nežnemu spolu je predpust odločilen dostikrat za vse življenje, in če hočemo malo popridigovati, — za celo večnost. Zato že pravi stari slovenski pregovor: „Predpustom so

3/4 6 M. M.

način, da se mladi učenjaki rehabilitirajo kot do-
centi, ali zato jim je treba odmeriti pristojno na-
grado.

Sploh se pa mora reči, da se bode po novi
postavi gmotno stanje vseučilišnih profesorjev vsaj
deloma izboljšalo. Starejši profesorji se sicer ne bodo
mno go okoristili, posebno ne na juridični fakulteti,
kjer so pobirali precej veliko šolnino, ali za mlajše
in pa za one, ki gredo v pokoj, je nova postava
mno go pravičnejša.

Bode li v znanstvenem oziru nova postava kaj
vplivala na naše vseučilišče, ne moremo trditi, kajti
v novjšem času odločuje že tudi na tem najvišjem
učnem zavodu pri imenovanju profesorjev več poli-
tično mnenje dotičnega kandidata, nego njegova
strokovna izobrazba.

Kaj iz tega sledi, dokazuje najbolj ono število
vseučilišnih profesorjev, ki zagovarjajo v sedanjem
saboru današnjo vlado, dočim so vsi opozicijski
profesorji na razne načine bili prisiljeni, odstopiti
od vsake kandidature.

Vladnim privržencem je svobodna vsaka agita-
cija, a opozicijski morajo molčati, ali pa v pokoj.
To je najboljša ilustracija naših žalostnih političnih
odnošajev.

Kako lažnjiva so bila ona oponašanja mažar-
skih in naših mažaronskih neprijateljev, češ, da
Hrvatsko vzdržuje Ogerska, najbolje dokazuje to,
da misli naša vlada še v tem zasedanju predložiti
izvanredni dodatni proračun. Le-ta proračun je osno-
van na preostankih iz končnih obračunov med
Hrvatsko in Ogersko iz 1889., 1890. in 1891. leta.
Obračun za leto 1889. in 1890. je že odobren in
iznaša presežek celih 900.000 gld. To je lepa svo-
ticia, katero bode Hrvatska upotrebila v prvi vrsti
za svoje jako slabo plačane činovnike po oni osnovi,
kakor je to izvedeno že na Ogerskem.

Vrh tega pa misli vlada s to svoto izdelati ne-
koliko cest v sremski županiji, sezidati nadalje kaz-
nilnico v Mitrovici, ter dati podporo za razstavo na
Dunaju in za ono v Budimpešti v proslavo tiseč-
letnice mažarske provale v današnjo Ogersko.

Hrvatska vlada želi, da se te mažarske razstave
udeleži narod hrvatski v največjem številu, pa je
pričakovala, da bode tudi za Hrvatsko odmerjena
svota iz zajedniškega proračuna ogerskega v to
svrhu. Ali se je prevarila. Mažari so v tem oziru
vrlo sebični ter ne dadó Hrvatom v to svrhu niti
novčiča; ako hočejo prisustvovati, naj si plačajo
troške sami. Ta razstava se tiče po njihovem mnenju
le njih; Hrvatje morejo prisustvovati le kot gostje,
pa naj zatorej sami skrbé za troške te razstave.

Mažari dobro vedó, kaj delajo. Oni so prepri-
čani o sedanjih hrvatskih vladah, da ne bi hotela iz-
ostati od te razstave, zatorej jej ni treba posebej
še kakega poziva, a ker se tako oklepa Mažarske,
naj še plača za to, da bode kot gost prezirana za
svoje troške.

Kaj ne bode tudi za Hrvate sramotilna ona
slika Munkačijeva na stropu saborske dvorane v
Budimpešti? In zato, da se Mažar norčuje iz Slo-
vana, treba še plačati? Ni-li to za nas veliko poni-

žanje? Žalibog, da tega že ne čuti velik del naših
izobraženih krogov, kajti narodni ponos je že zdav-
nej zginit pri onih, ki bi ga morali braniti v prvi
vrsti.

Tudi hrvatski narod bode doprinesel svojo žrtev
za povečanje mažarskega imena, a za ponižanje
svojega. Tako vsaj izgleda vsa stvar, ker Mažari
bodo nas smatrali kot tujce, če ne bomo hoteli po-
toniti v njihovem morju ter se hoteli pokazati kot
samostalen narod.

To je tudi vzrok, da zahtevajo od nas, da sami
poskrbimo za troške te razstave.

Na omenimo še tukaj, da so tudi že sklepni
računi za leto 1892 sestavljeni in da znese prese-
žek okoli milijona goldinarjev. Tako velik bode pre-
sežek bržkone tudi za sledeča leta. Potem pa naj
še naši sovražniki trdijo, da nas Mažari vzdržujejo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 6 februarja.

Moravski Nemci so v veliki nevarnosti,
kakor je čitati v raznih nemških listih. In kaj pa
je tako strašnega? Letos ima biti več občinskih
volitev in Čehi so bili tako predrzni, da so proti
sestavi volilnih seznamov se pritožili celo do uprav-
nega sodišča. Namestništvo je pa volitve za tako
dolgo odložilo, da bodo pritožbe rešene. To Nemcem
ne daje mirno spati. Bojé se, da se stvar zanje ne-
ugodno reši in potem muoga nemška mesta zgubé
svoj dosežani nemški značaj. Ostalo pa ne bode le
pri občinskih zastopih. Ugodni izid pri občinskih
volitvah bi utegnil vplivati celo na volitve v deželni
in državni zbor. Le pomislite strahoto, naposled dobi
celo dežela s tremi četrtinami slovanskega prebi-
valstva morda celo slovanski deželni zastop, kar
seveda ne more prenašati nobeno pošteno pristno
nemško srce. Nemški značaj Moravske je v nevar-
nosti in celo koalicijska ga morda ne bode mogla
rešiti.

Prekrat v Srbiji. Nikakor še ni stvar o
zatožbi srbskih liberalnih ministrov s pomiloščenjem
poravnana. Zastopnik zatožbe je vložil protest proti
ustavljenju obravnave. V protestu dokazuje, da kralj
ni imel pravice ustaviti obravnave. Pomilostiti bi jih
bil mogel še-le, ko bi bili obsojeni, ali le na pred-
log skupščine. Ta protest se bode z drugimi akti
predložil zbornici. V skupščini bode o tem razprava
jako burna. Najbrž bode kralj moral zaradi tega še
zbornico razpustiti. Toda ne vé se, kako bi bilo mo-
goče pri novih volitvah dobiti kako zmernejšo ve-
čino. Stvari postajajo vedno bolj napete. Prav lahko
je mogoče, da v kratkem skupščina sklene od pre-
stola odstaviti sedanjo kraljevo rodbino. V tem slu-
čaju bi pa nastali taki neredi, da bi sosedne države
bile prisiljene se vmešati.

Reforma uprave v Italiji. Državni pod-
tajnik v ministerstvu notranjih stvari je brzojavno
sporočil županu v Vicenci, da za reformo uprave se
še niti potrebne priprave v ministerstvu niso začele.
Ta novica je vsekako vzbudila veliko nevoljo v po-
litičnih krogih. Dežela je v grozno slabem finančnem
stanju in od reforme uprave pričakuje izboljšanja

finančnega stanja, ali gospodje v ministerstvu se
še vse te stvari niti lotili niso. Vladni listi so že
poročali, da Crispi misli reformo uprave izvesti s
kraljevim dekretom tudi proti volji sedanje zbornice,
ali sedaj se pa kar nakrat poroča, da sploh vladni
krogi še nobenih priprav niso storili. Nam se pač
dozdeva, da vlada ne vé, kako in kje bi se lotila
stvari, zato pa odlašá. Pač so se motili tisti, ki so
v Crispiju videli rešitelja Italije iz finančnih zadreg.
Njegova vlada ima napake vseh prejšnjih, da se
boji kaj odločnega storiti.

Swobodno vseučilišče v Bruselju se je
zaprl zaradi dijaških izgrediv. Več profesorjev je
tudi dalo demisijo. Tisti profesorji, ki niso zadovoljni
z upravnim svetom vseučilišča, ki ni dopustil E.
Reclusa, da bi predaval o modroslovju v zemlje-
pisju, sedaj nabirajo denar za osnovo novega vse-
učilišča. Nabrali so baje že 80.000 frankov. To vse-
učilišče bode pač pravo gnezdo socijalizma in anar-
hizma, ako se res osnuje. Radikalni poslanci delajo
tudi na vso moč za osnovo novega vseučilišča, do-
čim si zmerno-liberalni prizadevajo, da bi mej pro-
fesorji in dijaki zopet napravili sporazumljenje in
bi se otvorilo prejšnje vseučilišče. Seveda ti se bojé,
da bode staro vseučilišče imelo škodo, ako se osnuje
novo in to bi bilo le v škodo zmernim liberalcem.
Staro vseučilišče je vzgojevalo ljudij, ki so bili večji
del njih duha, iz novega vseučilišča se bode pa širil
duh, ki bode tudi liberalcem nevaren.

Kreta. Mej kristijani na Kreti zopet vre. Ge-
neralni guverner je dal nedavno štiri na smrt ob-
sojene kristijane ustreliti, več mohamedancev je bil
pa pomilostil. Zaradi tega nejednakega postopanja
je krščansko prebivalstvo bilo jako razburjeno. Blizu
Selma so kristijani obesili dva muhamedanca. Več
kristijanov so vsled tega zaprli. Vsi konzuli razven
ruskega ugovarjali so usmrtenju kristijanov. Najbrž
se začno kaki neredi na Kreti, posebno ker bodo
najbrž zopet se grški agitatorji pojavili na otoku.
Seveda katic vspehov ni pričakovati, zlasti ker Grška
nima denarja, da bi mogla uspešno kristijane pod-
pirati. Grška je že večkrat podkurila vstajo na Kreti,
ali nikdar se pa ni upala s Turčijo začeti boja za
prisvojenje Kreta. Z velikim pogumom se Grki obče
zadnje čase ne odlikujejo. Da je Grška 1876 in
1877 začela boj s Turčijo, bi že Kreta davno bila
zjedinjena z Grško.

Zjedinjene države. V Zjedinjenih državah
se je sklenil nov carinski zakon, s katerim se je
razveljavil Mac Kienleyjev carinski zakon, s katerim
so se bile neizmerno povišale carine. Vsled Mac
Kienleyjevega zakona so se nekatere stvari bile jako
podražile. Nekateri ameriški tovarnarji so bogatili,
prebivalstvo je pa le božalo. Zaradi tega je sedanja
večina sklenila ta zakon odpraviti in poslanec
Wilson je v izvrstnem govoru zagovarjal ta predlog.
Proti znižanju carin glasovali so vsi zastopniki ve-
likih kapitalistov, zlasti vsa tako imenovana repub-
likanska stranka. Trgovina mej Evropo in Ameriko
se bode zopet bolj oživela, pred vsem pa pade v
Ameriki cena nekaterim obrtnim izdelkom. Marsi-
kako spekulativno podjetje bode pa sedaj prenehalo.

zrele neveste, — v postu pa preste." V neki stari
predpustni pesmi krega mati svojo hčerko:

"Ti moža bi rada,
Pa si še premlada!"

Jaz bi te stike za današnje čase tako zasukal:

"Dekle, ti si še premlada,
Ker ne veš, kako se strada!"

Po marsikaterih krajih slovenske domovine pa
predpust zato ni ljub dekletom, ker gredo fantje
čez zimo na Hrvatsko in tako si bolj želé spomladi,
kakor predpusta. Kaj se hoče? "Vsak po svoje!"
dejal je tisti, ki je s svedrom kravo klal.

Ne zamerite, gospod vrednik, da sem tako
prozajčen, celó takrat, ko govorim o nežnem spolu.
Nimam namreč glacié-rokovic, ampak prav zimske
so, s kožuho vino podvlečene. In da bodete do cela
prepričani, zakaj nisem poseben prijatelj predpustov,
povém Vam tudi še, da predpust ni sadika iz do-
mačega zeljnika. Res, da je beseda "pust" (meso-
pust) pristno slovenska, a vse te predpustne burke
so se presadile v naše kraje z Laškega (J. Navratil:
"Slovenske narodne vraže v letopisu "Matice Slo-
venske" 1890.") Zato pa pravi pesem:

"Naš'mu Fašenk mal' je en let"
Na enem očesu bil je slep,
Mat' se je čud'vala,
K' sta mu zrasla dva roga.
Mat' je bila "gnadlova",
Oče je bil pa z Laškega."

Oprostite, gospod vrednik, tudi moja okornost.
Vsake stvari se človek odvadi, ako je redoma ne
izvršuje, — tudi podlistke pisati. Drugič upam torej
stopiti pred Vas že v finejših manierah, dostojnejšem
taktu in drugačnem genru.

Do tedaj pa "na zdorovje"! Grča.

Palestrina.

Življenjepisna črtica. — V spomin njegove 300letnice na-
pisal — k.

(Dalje.)

Da to stvar razumemo, treba nam je poseči
nekoliko nazaj v zgodovini.

Kakor povsodi, tako se je tudi v glasbi s po-
četka kazala skrajna priprostost. Jednoglasi koral
jedini se je razlegal po svetih prostorih hiše Gospo-
dove. Še-le polagoma v teku stoletij se je razvila
harmonija in ž njo večglasno petje. Prvi pa, ki so
jeli gojiti umetno kontrapunktiško petje, so bili Ni-
zozemci. In ti so je potem v Rim zanesli. Wilhelm
Dufay je najstarejši kontrapunktik, od katerega se
še dandanes nahajajo skladbe v papeževem arhivu.
Johannes Eckenheim in njegov učenec Josquin de
Près i dr. so povzdignili visoko to umetnost. A ža-
libog, da niso pri tem vedno pazili na namen glasbe
same v cerkvi. Zabili so, da ima ona biti zato v

cerkvi, da podpira svete besede, da ljudstvo spod-
buja k pobožnosti in gojili so glasbo čisto radi nje
same, ne zmeneč se za svete besede. Seveda so s
tem dovolili posvetnosti in mehkužnosti velik vstop
v svetišče Gospodovo. Jemali so vsakovrstne posvetne
melodije za teme svojim mašam, katere so potem
po teh posvetnih ne redko zaljubljenih in lascivnih
pesmih nazivali; teksta samega svojim umetnim
skladbam kar niso več podpisovali, češ saj ga pevec
tako znajo, ali pa so celo tako daleč šli, da so po-
sameznim glasovom istočasno kar do cela različne
besede podtikali, da je bila zmešnjava tem večja.
Seveda se bo marsikomu to čudno in neverjetno
zdelo, a je vendar je resnica, katero potrjujejo razne
skladbe ohranjene še iz te dobe. Kaj čuda potem,
da se tekst sam ni nič razumel, da glasba v cerkvi
ne le ni dosegala svojega namena, marveč ga je na-
ravnost podirala? Bilo je mrtvo umetničenje brez
duha, brez umetnosti! Ne moremo se torej čuditi,
da so nekateri očetje na tridentinskem zboru kar
naravnost zahtevali, da se mora vsa večglasna glasba
iz cerkve odpraviti, češ, da ne dosega svojega na-
mena.

A s posredovanjem cesarja Ferdinanda II. so
se slednjič zjediniли očetje v tem, da za enkrat še
ne odstranijo večglasne godbe, marveč prepuste to
zadevo papežu samemu, ki naj jo s pomočjo po-

Socijalne stvari.

Kje smo.

(Dalje.)

Človeka sicer boli, kadar sliši kaj takega, a priznati si mora, da je to naraven nasledek. svobodoumne vzgoje. Otrokom se ne preti več, da je to in ono greh, kateri se bo kaznoval, če ne na tem, pa gotovo na onem svetu, nikakor ne, k večjemu se mu prav rahlo pove, da to ni lepo, da to omikanemu človeku ne pristaja. Od lahkomišelnega otroka se zahteva, da se klanja takim opominom in da postane kar sam od sebe značajan mož, vrla ženska. Saj še se s strahom božjim in šibo ne doseže vselej zaželeni smoter, k slabemu nagnjena narava hitro prevlada šibko voljo in preslepi pamet ter zapelje človeka na kriva pota. Razsvetljena nova doba tega noče uvideti!

Na Francoskem, kjer se je v znani revoluciji rodil in vzgojil sedanji moderni duh, slavili so tekoče leto prav veličastno njegovo stoletnico s panamskim škandalom. Najvišji krogi so bili zapleteni v to brezmejno goljufijo. Voditelji države, varuhi javnega reda in zaščitniki ljudskega blagostanja so se pokazali kot največi sleparji 19. stoletja. Kaj se je zgodilo ž njimi? Oprostili so se večinoma ter se odstranili z javnosti, da sedaj lahko v miru zavživajo obilno bogastvo, ki so si ga pridobili s svojim ničvrednim življenjem. Taka je pravica v stoletju, ki se imenuje stoletje napredka in prosvete! Da pa popačenost ni udomačena morda samo v nekaterih posameznih krogih, samo pri nekaterih neznačajnih možeh, kaže nam žalostna prikazen, da se nikjer ne javlja dovolj odločen odpor proti takim vse obsodbe vrednim činom. Še nasprotno na tisoče in tisoče listov jemlje takemu ravnanju kar naravnost znak nesramnosti ter ga zavija in olepšuje. Čitatelji pa jim verjamejo prav radovoljno ter z malomarnostjo gledajo, kako se jim izpodkopa trdna podlaga, na kateri bi jim mogla kedaj vskliti sreča in blagostanje.

Toda kadar se upa človek enkrat grešiti, kjer ga lahko kaznuje še tudi državna oblast, potem se brezdvomno ne boje več i takih pregreh, kjer ga zemeljska pravica ne more doseči. In največa med takimi pregrehami je nenravnost. Današnja doba je v tem oziru globoko zagazila. Mi se čudimo sicer, kadar sl šimo, kaj nam pripoveduje zgodovina o veliki nenravnosti, ki je vladala pri Rimljanih pred njihovim političnim propadom, a tudi v naši dobi razmere niso nič boljše, nič manj vzrokov nimamo, da bi se ne čudili veliki in splošni razširjenosti tega greha v sedanjosti. Saj vemo, kako pojema ljudstvo na Francoskem, saj vemo, da je vlada v svoji kratkovidnosti ustanovila celó štipendije za določeno število otrok v obitelji, češ, da bo tako opomogla neveseli prikazni. Znano nam je tudi, kako se v onostranski polovici naše države boje za obstanek vitežkega naroda arpadskega in kaka sredstva uporabljajo, da bi zaprečili katastrofo. Istotako pomenljivo je za sedanji čas, da morajo države spreminjati svoje določbe o starosti, v kateri se mladi

sejne komisije konečno uravna v smislu koncila samega.

2. avgusta l. 1564 odbere torej Pij IV. posebno kongregacijo kardinalov, ki naj bi posebne določbe izdala o reformi cerkvene glasbe. Ta kongregacija voli potem iz svoje srede kardinala Karola Boromeja in Vitellozzo Vitellozzija, ki sta še 8 pevcev papeževe kapele privzela in ti so se posvetovali, kako in kaj je storiti v tem oziru. S posebnim povdankom je zahtevala kongregacija zlasti, da morajo biti teksti vseh skladeb, ki se imajo peti v cerkvi, razumljivi. Temu so sicer papeževi peveci ugovarjali, češ da bi bil to smrtni udarec za vso višjo umetniško glasbo; a kongregacija je ostala pri svoji zahtevi, sklicujoč se ravno na že poprej omenjene Palestrinine Improperije. Da bi pa bila stvar konečno dognana, da bi se sploh razvidelo, je-li v resnici mogoče vstreti tej želji kongregacije, zato naroči ta kongregacija našemu umetniku častno nalogo, naj on zloži mašo čisto v cerkvenem duhu, ki naj bi bila res vzor v vsakem oziru. Ako bode ta maša vstrezala zahtevam te komisije, potem ima figuralno petje še cstati v cerkvi, sicer ne!

Pač pomenljiva in važna je bila ta naloga za Palestrino. Njegov častilec in biograf Baini († 1840 kot pevovodja papeževe kapele in slaven skladatelj) pravi: „Ubogi Pierluigi, to je najhujša poskušnja

državljeni naj javljajo za nabor k vojaški službi. Zares, resne signature našega stoletja.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. februarja.

(Odlikovanje) Cesar je podelil prvemu podkovnemu mojstru v podkovni šoli v Gradcu gosp. Jakobu Fekonji srebrni križec s krono.

(Knjige „Matiče Slovenske“) so ravnokar dostiskane in se v kratkem razpošljejo. Troje knjig dobodo letos „Matični“ udje: Letopis, v katerem omenjamo Ivana Šteklase zgodovinski spis: Ivan Lenković, Barletov: Iz narodne zakladnice in Iv. Šubicev: Gorenjska kotlina in ljubljanski vodovod. Životopis r. J. Marna se obeta še-le prihodnje leto. Prenaglo to ni. V zabavnik knjižici se završuje: „Z ognjem in mečem“ v jako lepi zunanji obliki; a vendar vsaj nas žali zadnja vrsta z naslovom: „Natisnil F. Šimáček v Pragi.“ Slovenske zemlje I. del nam prinaša Rutarjev zgodovinski opis: Goriške in Gradiščanske. — Društvenikov ima „Matica“ 2360; 160 več, nego vlni. Želimo ji najtopleje še bujnejše rasti in še lepšega razvoja!

(Goriški postni list) letošnji obdeluje prelepi predmet o potrebi pokore! Živa je je potreba. Da bi rodil stoter sad.

(Iz Predstrug v dobrepoljski dolini:) „Domo-ljub“ je nekdaž omenil, da bode pri razdeljevanju živinske soli več neugodnostij. Ta opazka ni bila zastoj. V naši župniji so vse tri županijske odklonile ponudbo živinske soli z izgovorom, da je pri razdelitvi preveč težav, da bi se v tem oziru postava kaj spremenila. Ali je torej na postavi sami, ali na županstvu, da se njen namen ni dosegel? — Prav iz sreca sem pozdravljaj besede dopisnika iz Roba, češ, da on ni za ustanovljenje kmetijske podružnice v Vel. Laščah. Zatorej podpirajmo vsi eno plodno podružnico dobrepoljsko. Pred nekaj leti ustanovila se je z navdušenjem ta podružnica. Naredil se je načrt, da se napravi drevesnica, ki bi bila radi pomanjkanja sadnega drevja tako živo potrebna. Odmiril se je tudi za to primeren prostor. Ali zdaj je to koristno delo zastalo, število udov se pa čedalje bolj krči. Ali bi se ne dalo zopet malo ognja zanetiti, malo oživeti? Le z združenim delovanjem se dá kaj doseči. Ali bi ne bilo umestno v ta namen kako zborovanje sklicati?

Jeden izmed podružničnih udov.

(Imenovanje.) Deželni predsednik je imenoval konceptnega praktikanta Karola Ekel-a za vladnega koncipista.

(Za smlejski most) čez Savo je ministerstvo notranjih stvari dovolilo zopet 1950 gld. iz državnega zaklada.

(Šulferejnov berač.) Od sv. Ilja v slov. Goricah. Tukaj imamo šulferejsko šolo. To je nekaj sreče. A da je še večja, se dobe pri nas domači ljudje, ki beračijo za to šolo. Tako sedaj še le pol leta

vsega njegovega življenja. Od njegovega peresa je odvisna usoda cerkvene glasbe!“

In kako je Palestrina izvršil to nalogo? Ko mu Karol Boromej sporoči to naročilo, spravi se on takoj na delo. V svesti si, kolikega dela se loti, zateče se k Bogu v molitvi in ga prosi pomoči — kakor svedočijo besede, nahajajoče se na naslovu prve maše — „Illumina oculos meos!“ Mesto jedne pa zloži kar tri maše, katerih zadnja je bila ravno „Missa papes Marcelli“. Ko so se 28. aprila 1565 pele te maše v palači kardinala Vitellozzi-ja v pričo komisije, ugajale so vse tri, a zadnja je vse kar očarala. Beseda cerkvene glasbe je bila odločena; komisija je izrekla in določila, da ima večglasno petje i zanesprej ostati v cerkvi. Pristavila pa je, da mora biti cerkveno petje v zmislu in duhu te maše. Ko je papež Pij IV. 2 meseca pozneje slišal to mašo, je ves prevzet vskliknil: „Tu nam podaja drugi Janez v zemeljskem Jeruzalemu okusiti onega petja, katero je nekdaž sv. apostelj Janez v preroškem zamaknenju poslušal v nebeškem Jeruzalemu“. In Baini pravi o njej: „Ko so se glasovi te maše prvokrat razlegali po sikstinski kapeli, v onem svetišču, katero sta malo poprej stavbarstvo in slikarstvo (Michelangelo, Rafael) proslavili, dvignili sta se ti dve umetnosti iz svojih sedežev in sta objeli glasbo kot svojo jednakorodno sestro.“

(Dalje sledi.)

stari nemškutar Jožef L. fehta za tukajšno „šulferejsko šolo“. Tako je v pretečenem mesecu dne 14. jan. bil tako nesramen da je beračil v krčmi g. Repnika v Strihovcu, in v ponedeljek zjutraj podal se je s tem namenom v drugo krčmo, da bi tudi tam kaj naberačil za „šulferejsko“, a tam je slabo naletel, ker so ga kratko malo — izgnali. Tako je prav.

(Z Vrhniko): „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniko“ priredilo je 2. t. m. svoj letni občni zbor, vse se je vršilo v navadnem redu in društveni predsednik, prečast. gosp. dekan Fran Kumner, govoril je vrlim društvenikom prav prisrčne in časovnim razmeram primerne besede. Nato sledila je predpustna veselica. V vspredu bilo je petje, deklamacija „Brat Pavel“, zložil A. H., in šaloigra „Pravda“, zložil Ant. Kržič. Po zaslugi marljivih gg. društvenih učiteljev, vodje Levstika in Stojca, se je ves vspredu kaj dobro obnesel. Vsi smo bili zadovoljni in prepričani, da vrli pomočniki, ki imajo poleg pridnih rok tako bister razum in za lepo uneto srce, pač zaslužijo vsestranske podpore, da se morejo na katoliški podlagi duševno izobraževati. Bog obudi vrlemu društvu še mnogo krepkega naraščaja in pa še več podpornikov med domačini!

(Vabila) nabita na vratih goriških cerkv, vabeče Goričane k romanju v Rim, so jedino le laška. Naravno. Saj v Gorici ni Slovencev.

(Živinska sol.) Poroča se nam iz kostanjeviške občine: Pri nas je klical občinski sluga, da je živinska sol po 8 kr. kilo. Čudno je to! Brali smo, da se živinska sol ne podraži s prevažanjem. Kdo bo potemtakem imel dobiček? Meterski cent je tu po 8, ne pa po 5 gld. — Gotovo se obsoja sama po sebi dobičkaželjnost pri takih slučajih!

(Osebnosti.) Deželna vlada je stavbenemu tehniku g. A. Hacklu dovolila koncesijo za stavbenega mojstra brez izpita. — Premiščen je c. kr. logarskega nadzorstva pristav g. Vilj. Putick iz Beljaka v Ljubljano. Putick je svojedobno izdelal več načrtov za pogozdovanje Krasa in odvajanje podzemeljskih kraških vod.

(Kardinal-nadškof seviljski pri Kneipp-u.) Seviljski nadškof kardinal Gonzales je bil v Berlinu pri znanem profesorju Bergmann-u, da ga je operiral na vratu. Iz Berlina je nadškof potoval v Monakovo, kjer ga je vsprejel španski konzul. Iz Monakovega se je pa dne 25. m. m. popoldne odpeljal k župniku Kneipp-u v Würshofen.

(Tirolec — perzijski han.) Tirolec Mattes iz Faia, kateri je bil četovodja pri cesarskih lovcih, je bil z dovoljenjem cesarjevim vstopil v perzijsko vojsko. V Perziji je postal general in te dni mu je šah podelil hanstvo.

(Predpustna) Nedavno je v nekem dunajskem časopisu 36letni samec iskal neveste. Časnikarski skratelj, kateremu pravimo tiskovna pomota, pa ga je spremenil v 86letnega starca. Mož je bil seveda vsled tega brezupen, ker menil, da je ni neveste, katera bi 86letnemu starcu podala roko. Toda kako veliko je bilo presenečenje njegovo, ko se je vendar le čez nekaj dni podal v ekspedicijo, kjer so mu našli 154 pisem, v katerih mu tudi 17letne deklice naznanjajo, da so pripravljene ž njim stopiti v zakonski jarem.

(Ljudskih šol) je na Dunaju 337 z 3257 učitelji in 156.925 učenci.

(Iz Prage,) dne 31. jan.: „Socialno-demokratska společnost“, najnovejši spis R. Vrbe je izšel. Dobiva se po 1 gld. 20 kr. pri pisatelju: R. Vrba, grajski kapelan v Pruhonicah pri Pragi. — Nj. em. prem. kardinal in knez nadškof praški, grof Franc di Paula Schönborn je obhajal dne 23. t. m. petdesetletnico svojega rojstva. — V deželnem zboru se je govorilo o podpori krajem, kjer je bila prav slaba letina. Podpora naj bi znesla 1 milijon gld. Od teh bi se obrnilo 400.000 gld. kot subvencija, ostala svota kot poročstvo za plačevanje obrestij od posojil. — V obrtniško in trgovinsko zbornico v Plzou so izpadle volitve za češko stranko sijajno, spravili so v odbor 18 odbornikov, Nemci pa le 5. — Dne 22. t. m. je umrl g. Karol Čížek, vodja mestnega urada v Karliuu. Pokojnik je bil delaven mož in neutrudljivi bojevnik za pravice naroda. Star je bil 62 let. Njegovo rodoljubje spričuje dejstvo, da je bil obsojen v ječo 6 tednov, 14 dni in nekaj sto goldinarjev kazni radi delovanja v šestdesetih letih, ko je skliceval ljudstvo k zborovanjem, govoril in pisaril. Spisal je tudi „Der Streit um die Gemeindegründe“ in več agrarnih spisov. Umrl je za mrtvoudom. — Znani A. Štastný obsaja v svojem

glasilo „Selské Noviny“ mladočeško politiko v članku: Bog je dal, Bog je vzel. Omenja, kako se je varal češki narod, ko je stavil vse zaupanje v svoje zastopnike, in pravi: O, du lieber Avgustin, alles ist hin. Dalje omenja: blagor onemu, ki nič nima, ne boji se, da mu kdo kaj ukrade. Tudi mi ne moremo nič izgubiti — prijatelj nimamo, pa tudi nič nimamo. Tako pisarenje se „mladim“ gotovo ne dopade. — Dolgotrajna je bila volitev prvega vodje zavoda revnih na mesto odstopivšega gosp. Kopeckega. Pri petkratni volitvi ni dobil večine ne Staročeh Stárka, ne Mladočeh Sokol, še-le šestič so se glasovi odločili, in sicer je bil izvoljen Stárka. — Nemško-liberalni veleposestniki se bodo zdržali volitve v deželni zbor dne 8. febr.

(Neizmerna predrznost.) Bonskega vseučilišča rektorja, profesorja protestantske teologije, so katoliška dijaška društva prosila dovoljenja, da priredé komers na cesarjev rojstni dan. Rektor je sicer dal dovoljenje, ali je pristavil, da katoliška društva nimajo nikake pravice do obstanka, in on zatorej svetuje, da se razidejo. Pri vsem tem pa noben list ne piše o verski nestrpnosti protestantov.

(Cvetka.) Kaj se je zgodilo z vojaškim kuratom v Inomestu č. g. Skacelom, je znano. „Narod“ pri naša včeraj to novico in pristavlja: „Tirolski klerikalni listi ro hnev divjem srdu...“ Oj, kako težko je skriti — kopito!

Društva.

(Občni zbor društva „Pravnik“.) [Konec] Dne 24. oktobra 1893. leta sklenila se je s c. kr. dvorno in državno tiskarno na Dunaju založna pozodba, ki tiska terminologijo za sedaj v 1000 izvodih. Glede druge izdaje pridržal si je odbor društva pravico revizije. Terminologija obsegala bode okolu 50 tiskanih pol v osmerki in je sedaj že 20 pol tiskanih. Upati je, da bode do Velike noči dotiskana. Gospod dr. Triller predlaga, da se izreka iskrena zahvala gosp. dr. Babniku na njegovem trudu za terminologijo, ki bode epobalnega pomena za naše pravoslovje. Zbor z burnimi dobrokliei pritrdi temu predlogu. — Knjižničar gospod Fr. Milčinski poroča, da je lani kupilo društvo iz zapsuščine gg. dr. Skofica in Ogrinca več knjig in nekaj dobilo jih v dar in zameno. Pri-raslo je tako knjižnici 179 zvezkov. G. dr. Stor predlaga, naj se društvo potru-di, da dobi v last knjižnico nekdanje „Juristische Gesellschaft“. Ko pojasnujeta dr. Ferjančič in svetnik Pleško to za-devo, naprosi se poslednji, naj se prične poizve-dovati in dogovarjati s sedanjim posestnikom knjiž-nice, kar le-ta obljubi storiti. — Blagajnik gospod notar Gogola poroča, da je društvo preteklo leto imelo 1587 gld. 99 kr. dohodkov, 1668 gld. 76 kr. pa izdatkov, torej 80 gld. 77 kr. primanjkljaja, ki se je pokr-il iz glavnice. Društveno premoženje znaša 475 gld. 50 kr. Gospod dr. Munda po-roča imenom preglednikov računov, da so vsi ra-čuni v najlepšem redu. — Pri sledeči volitvi izberó se: predsednikom g. dr. A. Ferjančič; ljubljanskimi odborniki gg.: dr. J. Bažnik, notar J. Gogola, dr. V. Krisper, sodnijski pristav J. Kavčnik, avskultant Fr. Milčinski, dr. M. Pirc in dr. V. Supan; vnanjimi odborniki gg.: dr. D. Majaron, dr. J. Krašovec v Celju in svetnik B. Ternovec v Trstu; pre-glednika računov sta gg. dr. Munda in dr. J. Zupanc. — Pri „posameznih nasvetih“ izreka g. dr. Tavčar zahvalo odboru in vrednikoma na njihovem trudu. G. svetnik Pleško predlaga, naj se prihodnji izlet napravi v Novo Mesto, čemur zbor pritrdi. G. sodn. pristav Kavčnik opozarja pa na nedostatne in za nas kvarne jezikovne do-ločbe v novem načrtu civilnopravnega postopanja in pozivlja načelnika, g. dr. Ferjančiča, da bi deloval na to, da se te določbe temeljito pre-naredé. G. dr. Ferjančič obljubi, da bode v pravosod-nem odseku vso pozornost na to obračal. Po kon-čanem dnevnem redu zahvali predsednik navzoče na udeležbi in zaključí zborovanje.

Narodno gospodarstvo.

Nakup pšenične moke za peko.

C. in kr. vojaški erar kupi tisoč meterskih cen-tov pšenične moke za peko. Moko je dobaviti v sle-dečih obrokih in sicer 200 meterskih centov do 10. marca in po 400 meterskih centov do 30. marca in 30. aprila 1894. Prodajne ponudbe je vložiti do 12. febr. t. l., 10. ure dopoldne pri intendanciji 3. voja v Gradci. Dotični aviso obsegajoč natančneje podrobnosti je na ogled vsakemu v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Cena žitu pada.

Tej žalostni resnici imamo zopet nov dokaz na Francoskem. Prošli teden je cena jednega hekto-litra znašala povprek 15 frankov 30 santimov. V tem stoletju je bila tako nizka cena samo štirikrat: leta 1809, 1822, 1834 in 1835. Leta 1850 in 1851 je bila še nižja (14 fr. 32 s. in 14 fr. 48 s.) Sicer pa ni bila nikdar nižja od 16 fr. 74 s. Razne vzroke naštevajo temu. Nekateri pravijo, da je to v zvezi z nizko ceno srebra, drugi v raznovrstnih golju-fijah pri dovozu itd. Agronom Grandó piše pa v zadnji številki poljedelskega lista („Journal d'agriculture pratique“), da se je zadnjih deset let dovozilo na Francosko vsako leto po 15.000 centov žita več, nego se ga je potrebovalo. Zato mora biti sedaj okrog 150.000 centov žita v skladiščih velikih tr-govcev. In uprav to, samo iz špekulacije dovršeno dejstvo, je vzrok, da je žitu cena ogromno padla.

Telegrami.

Praga, 5. februarja. V pravdi proti „Omladini“ so že bile zaslišane vse važnejše priče. Zaslišijo se le še nekatere priče, ka-tere se povabijo na želje zatožencev. V sredo bode najbrž končano zaslišavanje prič. Dr-žavni pravdnik in zagovorniki bodo govorili menda 4 dni. Tri dni bodo trajala posveto-vanja sodišča. Drugo soboto se baje proglasi razsodba.

Praga, 6. februarja. Veščaki v pisal-nih črnilih niso mogli za gotovo izreči, so-li veleizdajski listki tiskani s konfiskovanimi hektografi. Veščaki v pisavi se tudi niso mogli izreči, da bi bile pisave identične s pisavo zatožencev. Izjavili so pa, da sodijo, da je pismo, o katerem se trdi, da je je pisal Mrva Doležalu, zares Mrvino.

Opatija, 6. februarja. Dvorni svetnik profesor Billroth je umrl. O polnoči je še večerjal s svojo soprogo, ob 1. uri ga je pa zadel mrtvoud.

Budimpešta, 6. febr. Zbornica poslancev je pri veliki živahnosti vse zbornice vzlic ugovarjanju Ugrona in Apponyija sprejela poročevalčev predlog: Da se danes predlo-ženo poročilo o postavi o uvedanju civil-nega zakona prezrši sekcije takoj postavi na dnevni red. Za predlog je bila velika večina, med temi tudi člani Apponyijeve stranke. Zasedanje se je zaključilo. Novo zasedanje začne se v četrtek.

Sredec, 6. februarja. Včeraj je bil slo-vesen krst novorojenega princa.

Rim, 5. februarja. Zapri so roparskega vodjo Nicolinja v Nocetu pri Carrari z 32 tovariši.

Najboljše spričevalo o dobroti premovane želodčne tinkture lekarja Piccolija v Ljubljani so odklovanja, katera so jej priznali odlični mođe znanosti vseh dežel na higije-ničnih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu. — Steklenica velja 10 kr. 584 4 10—5

Tuji.

4. februarja.

Pri Maliču: Karol Schwing vitez Materne iz Bolzana; Edelstein, Kellermann, Moravetz, Escher, trgovci, z Dunaja. — Leopold Danzinger, c. in kr. poročnik, iz Trsta.

Pri Stonu: Reiners, König, Färber, Hantschel z Dunaja. — Spitz iz Budimpešte. — dr. Leon Klemperer iz Karlovih Varov. — Kraiwe iz Maribora. — Ferjančič, kapelan, iz Trnovega.

Pri bavarskem dvoru: Perz iz Beljaka. — Jaklič iz Kočevja. — Vivoda, trgovec, iz Trbiža.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		barometra v mm	termometra po Celsiusu			
7. u. zjut.		746.3	—2.6	sl. vzh.	jasno	0.00
5. u. pop.		744.6	4.8	"	oblačno	
9. u. zveč.		743.6	—0.1	"	jasno	

Srednja temperatura 0.7 za 1.3 nad normalom

Tržne cene v Ljubljani

dne 3. februarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 50	Speh povojen, kgr.	— 64
Rež,	6 —	Surovo maslo,	— 80
Ječmen,	6 —	Jajce, jedno	— 2½
Oves,	6 80	Mleko, liter	— 10
Ajda,	8 —	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	5 80	Telečje	— 54
Koruza,	5 40	Svinjsko	— 56
Krompir,	2 20	Koštrunovo	— 40
Leča, hktl.	13 —	Piščanec	— 55
Grah,	13 —	Golob	— 18
Fižol,	8 —	Seno, 100 kgr.	— 3 57
Maslo, kgr.	98	Slama, 100	— 2 87
Mast,	— 68	Drva trda, 4 kub. m.	6 80
Speh svež,	— 58	„ mehka, 4 „	5 —

Na prodaj je ali se dá v najem v Kra-kovskem predmestju v Ljubljani stoječa

hiša z vrtom,

dobrim vodnjakom in solastniško pravico do meščanske vojašnice. 84 3—1

Hiša je v dobrem stanu. Pogoji so ugodni in se zvedó pri knjigotrcu Antonu Zagorjan-u v Ljubljani na Kongresnem trgu („Zvezda“) št. 7.

Otvorjenje prodajalnice južnega sadja, svežega sočivja in zelenjadi.

Usojam si javljati sl. občinstvu in preč duhov-sčini, da sem otvoril v **semeniškem poslopji**, v prejšnji prodajalnici čevljev, za vo-do

kupčijo z južnim sadjem, svežim sočivjem in zelenjadjo.

Imel bodem v zalogi vedno **sveže poma-ranče, limone, raznovrstne fige, dateljne, dalje lepe karfjole, raznovrstno salato, česenj in čebulo, sploh ovočnato blago.**

Postregel bodem vsakomur z dobrim blagom po najnižji ceni. — **Kupovalcem na debelo dovoljujem prednostne cene.**

V obilno nakupovanje uljudno vabeč beležim velespoštovanjem

67 3-3

Jernej Čermelj.

Naturno vino

gosp. grofa Blagaja

se toči liter po **48 kr.**

dober cviček liter po **32 kr.**

Sv. Jakoba trg št. 10.

Za obilni obisk prosi

Karol Sirk.

82 2—1

Dunajska borza.

Dne 6. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 96 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 75 „
Zlata renta 4%, davka prosta	120 „ 35 „
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 „ 40 „
Akcije avstro-ogrske banke, 600 gld.	1018 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	358 „ 20 „
London, 10 funtov strl.	125 „ 80 „
Napoleonodor (20 fr.)	9 „ 97½ „
Cesarski cekini	5 „ 93 „
Nemških mark 100	61 „ 42½ „

Dne 5. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	117 gld. 50 kr.
Ogerska kronina renta 4%	94 „ 95 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 „ 25 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	— „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	196 „ 50 „
Zastavna pisma avstr. ostr. zem. kred. banke 4%	98 „ 40 „
4% kranjsko deželno posojilo	97 „ 60 „
Kreditne srečke, 100 gld.	194 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	67 „ — „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	144 gld. — kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	18 „ 90 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	72 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	48 „ — „
Ljubljanske srečke	24 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. sr. v. 2920	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110 „ 50 „
Papirnih rubečev 100	136 „ — „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izkrcanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Odgovorni vrednik: Andrej Kalan.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.

Tisk „Katholische Tiskarna“ v Ljubljani